

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/248/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7109213759
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7109213759.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčákovvej a členov JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Alexandra Husivargu v občianskoprávnej veci žalobcu: Y. X. Q. S., J., S. A. I., M. XX, zastúpeného Mgr. Miroslavom Černým, advokátom so sídlom v Košiciach, Letná 40, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, zastúpenému JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom so sídlom v Košiciach, Boženy Němcovej 22, o určenie, že zmluva je platná a že poistný vzťah trvá, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 13. septembra 2011 č. k. 11 C 219/2009 - 253 v znení opravného uznesenia daného súdu z 20. mája 2013 č. k. 11 C 219/2009 - 327, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo veci samej v znení opravného uznesenia z 20.5.2013 č. k. 11 C 219/2009 - 327.

M e n í rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobcovi p r i z n á v a náhradu trov prvostupňového konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v sume 179,79 €, ktorú žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť advokátovi, Mgr. Miroslavovi Černému do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

Z a m i e t a návrh žalovaného na prerušenie konania.

P o t v r d z u j e uznesenie z 23.1.2012 č. k. 11 C 219/2009 - 292.

o d ô v o d n e n i e :

Predmetom konania je určenie, že poistná zmluva č. XXXXXXXXXXXX uzavretá medzi žalobcom a žalovaným dňa 29.12.1998 so začiatkom poistenia dňa 30.12.1998 je platná a že trvá poistný vzťah vyplývajúci z tejto poistnej zmluvy. Žalobca žalobu odôvodňuje na tom skutkovom základe, že on ako poistník so žalovaným ako poisťiteľom uzavrel poistnú zmluvu so začiatkom poistenia 30.12.1998 na dobu 15 rokov s dobou platenia poistného na 10 rokov, na základe zmluvy si riadne plnil všetky svoje povinnosti vrátane pravidelných platieb poistného, žiadnym úkonom nezadal príčinu na ukončenie poistného vzťahu, pričom žalovaný listom z 23.6.2008 v rozpore so zákonom a poistnou zmluvou mu oznámil zánik poistenia zrušením poistnej zmluvy ku dňu 16.5.2008 podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a článku 11 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie žalovaného z dôvodu nesprávne kalkulovaného poistného produktu s odkupnou hodnotou 32 355 Sk.

Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo aj len „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví žalobe vyhovel v celom rozsahu, keď určil, že predmetná poistná zmluva je platná a že trvá ňou založený poistný vzťah. Predmetnú zmluvu vo výroku rozsudku (okrem jej označenia poradovým číslom

5114300012) pritom označil aj ako zmluvu uzavretú dňa 5.1.1999 so začiatkom poistenia 30.12.1998. Následne uznesením z 20.5.2013 č. k. 11 C 219/2009 - 327 postupom podľa §164 OSP opravil inter alia aj túto zrejmú nesprávnosť vo výroku vyhláseného rozsudku tak, že predmetom konania je poistná zmluva uzavretá dňa 29.12.1998. Opravil chybu aj v odôvodnení rozsudku ohľadom tohto dátumu i ohľadom dňa, v ktorý žalovaný učinil prejav vôle smerujúci k zániku zmluvy.

Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobca preukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení o existencii poistného vzťahu medzi ním a žalovaným založeného predmetnou poistnou zmluvou z 29.12.1998. Ten je daný tým, že rozhodnutím súdu v posudzovanej veci sa odstráni právna neistota v jeho právnom postavení z poistnej zmluvy, keďže za súčasného stavu po jednostrannom zrušení poistnej zmluvy zo strany žalovaného žalobca je v neistote, či v prípade akejkolvek poistnej udalosti môže očakávať dohodnuté poistné plnenie, nevie, či jeho osoba je alebo nie je krytá pred poistnými udalosťami. Vychádzal zo zistenia, že účastníci konania 29.12.1998 uzavreli poistnú zmluvu UDP-K č. 5114300012, predmetom ktorej bolo poistenie žalobcu pre prípad smrti a dožitia. Výška poistnej sumy pre prípad smrti bola dohodnutá na 60 000 Sk a pre prípad dožitia na 90 946 Sk. Začiatok poistenia bol dohodnutý dňom 30.12.1998, koniec poistenia dňom 30.12.2013. Doba platenia poistného bola dohodnutá na 10 rokov, žalobca mal platiť poistné mesačne po 445 Sk.

Žalovaný po určitom čase zistil, že inkasované poistné je nižšie ako má byť podľa poistnomatematických metód a postupov, a teda že dohodnuté poistné nezohľadňuje niektoré budúce plnenia z poistenia, na ktoré sa zaviazal. Domnievajúc sa, že z tohto dôvodu od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby v budúcom záväzku v podobe poistenia pokračoval, situáciu riešil výzvou žalobcovi, aby sa vyjadril, ktorú z ním ponúknutých troch alternatív na riešenie ďalšieho trvania poistného vzťahu si zvolí s tým, že ak svoj názor v stanovenej lehote nevyjadrí a nezvolí si niektorú z nich, žalovaný jednostranne ukončí poistenie a žalobcovi na jeho účet poukáže finančné prostriedky predstavujúce odkupnú hodnotu poistenia v ním určenej výške. Žalobca žalovanému listom z 2.5.2008 písomne oznámil, že neprijíma žiadnu zo žalovaným ponúknutých alternatív, naopak trvá na pôvodných podmienkach uzavretej poistnej zmluvy a výslovne uviedol, že neakceptuje zrušenie zmluvy. Následne žalovaný listom z 23.6.2008 žalobcovi oznámil, že ku dňu 16.5.2008 došlo k zrušeniu poistnej zmluvy z dôvodu, že poisťovňa nemôže pokračovať v poistení, ktoré bolo nesprávne kalkulované, že poistné udalosti, ktoré nastanú po tomto termíne nie sú kryté poistnou zmluvou a že suma 32 579 Sk, predstavujúca odkupnú hodnotu a nespotrebované poistné bude žalobcovi vyplatená šekovou poukážkou. Medzi účastníkmi nebolo sporu o tom, že žalobca od žalovaného túto sumu neprijal.

Právny vzťah z uzavretej poistnej zmluvy posúdil ako občianskoprávny a právne ho posudzoval podľa §788, 790 písm. b), 791 ods. 1, 800 ods. 1 a 3, 801 ods. 1 a 2, 802, 816, 493, 497, 570, 572 ods. 2 a 3, 573 ods. 2 a 3, 574 ods. 1 a 575 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „Obč. zák.“).

Po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania bola platne uzavretá poistná zmluva v súlade s §788 Obč. zák., jej neoddeliteľnou súčasťou sú všeobecné poistné podmienky poisťovateľa - žalovaného, s ktorými žalobca bol oboznámený pred uzavretím zmluvy, v zmluve účastníci dohodli, že poistenie môže vypovedať každý z nich do dvoch mesiacov po uzavretí zmluvy, inak poistenie môže vypovedať iba poistený, najneskôr 6 týždňov pred koncom kalendárneho poistného obdobia. Primárne sa vysporiadal s otázkou, či v danom prípade došlo k zániku záväzkovoprávneho vzťahu účastníkov. Vykonaným dokazovaním nemal preukázaný žiadny z dôvodov zániku poistenia upravených v §800 až 802 Obč. zák. a v článku 11 Všeobecných poistných podmienok poisťovateľa (výpoveď, nezaplatenie poistného, odstúpenie poisťovateľa od zmluvy, odmietnutie plnenia zo strany poisťovateľa). Keďže k zániku poistenia nedošlo zo žiadnych z vyššie uvedených osobitných dôvodov zániku poistenia, zaoberal sa všeobecnými dôvodmi zániku záväzkových vzťahov, ktoré sú upravené v §488 a nasl. Obč. zák., pričom sa zameril tak na jednostranné, ako aj na dvojstranné právne úkony smerujúce k zániku právnych vzťahov, ako aj na právnu skutočnosť, ktorou je nemožnosť plnenia, ktorá taktiež spôsobuje zánik právnych vzťahov. Takto konštatoval, že k zániku poistnej zmluvy nedošlo ani v dôsledku odstúpenia od zmluvy (§497 Obč. zák.), nedošlo k nemu ani v dôsledku tzv. privatívnej novácie (§570 ods. 1 Obč. zák.), nakoľko žalobca neakceptoval žalovaným ponúkané alternatívne riešenia nahradenia ich doterajších záväzkov z danej zmluvy novými záväzkami, nedošlo k nemu ani na základe vzájomnej dohody účastníkov o zrušenie poistnej zmluvy v zmysle §572 Obč. zák. (tzv. dissolúcia), pretože táto vyžaduje písomnú dohodu zmluvných strán na zrušení záväzku bez toho, aby vznikol nový záväzok.

Za neopodstatnenú považoval tiež námietku žalovaného, že k zániku povinností poisťovateľa plniť došlo z dôvodu nemožnosti plnenia v zmysle §575 Obč. zák. V tomto smere dospel k záveru, že žalovaným tvrdené skutočnosti nepreukazujú vzniknutú objektívnu nemožnosť plnenia podľa pôvodnej zmluvy. Usúdil, že v danom prípade u žalovaného, ktorý sa zmluvou zaviazal na peňažné plnenie, nemôže ísť o objektívnu nemožnosť plnenia ani preto, že po uzavretí poisťnej zmluvy nedošlo ani k zmene právnej úpravy poistenia, ktorá by nedovoľovala vyplatiť dohodnuté poistné plnenie z uzavretej poisťnej zmluvy. Považoval pritom za právne irelevantnú skutočnosť, že žalovaný až dodatočne po uzavretí poisťnej zmluvy zistil, že výšku poistného vypočítal a navrhol nesprávne, v rozpore s poistnomatematickými normami alebo metódami. Bral zreteľ aj na to, že predmetná poistná zmluva svojím charakterom je zmluvou spotrebiteľskou, pri ktorej z toho dôvodu poistený nemá reálnu možnosť ovplyvňovať jej obsah a je nútený akceptovať návrh poisťovne, ako aj všeobecné poistné podmienky v tom rozsahu, ako sú mu predložené, pričom žalobca akceptoval (v tomto zmysle musel akceptovať - poznámka odvolacieho súdu) výšku žalovaným navrhnutého poistného v čase uzavretia zmluvy. Tak uzavrel, že v danom prípade neboli zistené ani preukázané žiadne prekážky právneho charakteru ani faktická nemožnosť plniť pre objektívne príčiny. Uzavrel pritom, že napokon ani samotný žalovaný netvrdil objektívnu nemožnosť plnenia, naopak, tvrdil skôr existenciu subjektívnej nemožnosti plnenia z dôvodu na jeho strane, ktorú možno charakterizovať ako tzv. hospodársku nemožnosť plnenia, pretože sám žalovaný tvrdil, že plnenie je síce objektívne možné, ale z hospodárskeho hľadiska, a teda subjektívne, je natoľko obtiažne, že ho nemožno od neho spravodlivo vyžadovať, pretože výška dojednaného poistného nezodpovedá budúceму poistnému plneniu, na ktoré sa žalovaný zmluvne zaviazal. Dospel preto k záveru, že aj samotné žalovaným uvádzané skutočnosti svedčia pre záver, že v danom prípade nejde o objektívne nemožné plnenie, ale len o plnenie z hospodárskeho hľadiska obtiažne, pretože je zrejmé, že žalovaný ho môže uskutočniť, avšak za sťažených podmienok a s väčšími nákladmi, než aké predpokladal na začiatku zmluvného vzťahu. Z dôvodu, že ak záväzok je fakticky i právne splniteľný, potom samotná hospodárska nemožnosť plnenia nemá za následok zánik záväzku (§575 ods. 1 Obč. zák.), takto uzavrel, že k zániku záväzku nedošlo ani v dôsledku dodatočnej nemožnosti plnenia (§575 ods. 1 Obč. zák.).

S tvrdením žalovaného o nutnosti zmeny pôvodne uzatváraných zmlúv s klientmi z dôvodu, že Národná banka Slovenska na základe vykonanej kontroly žalovanému uložila povinnosť vykonať opatrenia smerujúce k náprave sa vysporiadal s poukazom na dátum uzavretia poisťnej zmluvy účastníkmi konania (29.12.1998) a na dátum nadobudnutia účinnosti §31a zákona č. 186/2004 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve (1.5.2004) a na zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov (pôsobenie neskoršej právnej normy do minulosti) ako súčasť princípu právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, ktorý patrí k základným znakom právneho štátu. Mal za to, že v danom prípade bolo potrebné vec posúdiť podľa všeobecne platných pravidiel a zásad upravujúcich vzťah starého a nového predpisu, ktoré spočívajú v nutnosti ochrany nadobudnutých práv a nepripúšťajú, aby sa právne vzťahy a nároky z nich, ktoré vznikli podľa starého práva, posudzovali podľa nového práva.

S prihliadnutím na vyššie uvedený princíp dospel k záveru, že napriek tomu, že po uzavretí zmluvy o poistení došlo k zmene právnej úpravy, ktorá sa dotkla spôsobu výpočtu poistného poisťovateľom, nie je prípustné, aby táto skutočnosť ovplyvnila obsah predtým riadne a platne uzavretej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným, keďže žalobca žalovaným navrhované alternatívne riešenia zmeny obsahu poisťnej zmluvy neakceptoval, t. j. návrhy žalovaného na zmenu pôvodne uzavretej zmluvy neprijal. Dospel preto k záveru, že účastníci konania sú viazaní svojimi prejavmi vôle obsiahnutými v poisťnej zmluve z 29.12.1998.

Po takomto právnom rozbere dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania v danom prípade žiadnym zo spôsobov predpokladaných zákonom nedošlo k zániku záväzkovo-právneho vzťahu žalovaného založeného predmetnou poistnou zmluvou a že trvá naďalej poistný vzťah, koniec ktorého bol dojednaný k 30.12.2013. Konštatoval, že za danej skutkovej situácie, kedy žalobca nesúhlasil s predčasným zánikom poistenia, nepristúpil na uzavretie dohody o zrušení poisťnej zmluvy v zákonom stanovenej písomnej forme, na čo žalovaný nereflektoval a správal sa tak, ako keby k zániku poistenia napriek tomu došlo, žalobcovi neostávalo iné, len domáhať sa ochrany svojich práv súdnou cestou.

Zo všetkých týchto dôvodov žalobe vyhovel v celom rozsahu.

Plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov v sume 185,29 € pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby na súd a konanie pred súdom dňa 13.9.2011). Za prvé dva úkony poskytnuté v roku 2009 v hodnote 2 x 53,49 € a za tretí úkon poskytnutý v roku 2011 v hodnote 1 x 57 € + režijný paušál za rok 2009 v sume 2 x 6,95 € a za rok 2011 v sume 7,41 €.

Proti tomuto rozsudku žalovaný (ďalej aj len „odvolateľ“) podal odvolanie odôvodňujúc ho odvolacími dôvodmi podľa §205 ods. 2 písm. a), c), d) a f) OSP. Predovšetkým namieta zjavnú nesprávnosť prvého výroku rozsudku, ktorým bola vyslovená platnosť poisťnej zmluvy, pri ktorej začiatok poistenia nastal skôr (30.12.1998), ako zmluva bola vôbec uzavretá (5.1.1999). Naďalej tvrdí, že v priebehu trvania právneho vzťahu účastníkov konania došlo k vzniku právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik tohto právneho vzťahu v dôsledku dodatočnej právnej a objektívnej nemožnosti plnenia majúcej pôvod v zmene zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve (ďalej len „ZOP“) vykonanej zákonom č. 186/2004 Z. z. účinným od 1.5.2004 (§31a). Poistný produkt UDP-K s nesprávne určeným poistným žalovaný ponúkal plne v súlade pre žalovaného záväzným individuálnym správnym aktom - povolením Ministerstva financií SR z roku 1995 schvaľujúcim uvedený produkt UDP-K a povolujuúcim jeho predaj, od ktorého rozhodnutia žalovaný sa nemohol odchyliť. Poukázal tiež na §70a ZOP, ktorým mu bola uložená povinnosť zosúladiť svoje právne pomery s ustanoveniami tohto zákona, čo sa pokúsil vykonať dohodou s poisťníkmi, ktorých sa vzniknutý problém týkal, pričom žalobcovi ponúkol dohodu o zmene obsahu zmluvy v časti dohodnutej výšky poistného tak, aby táto bola v súlade so zákonom, resp. ponúkol zníženie poistného plnenia pre prípad dožitia, čím by sa dohodnuté poistné dostalo do súladu so zákonom a napokon mu bola ponúknutá aj možnosť poistenie ukončiť s výplatom odkupnej hodnoty. V dôsledku postoja žalobcu v spojení so zmenou ZOP a zákonom mu uloženou povinnosťou upraviť svoje právne pomery s novými ustanoveniami ZOP došlo u žalovaného k objektívnej následnej právnej nemožnosti plnenia, nakoľko v tomto prípade nemohol ďalej poskytovať poistnú ochranu v rozsahu, ktorý bol v rozpore so zákonom, t. j. nemohol naďalej byť viazaný poskytnúť v budúcnosti poistné plnenie v prípade dožitia, ak toto plnenie vo vzťahu k inkasovanému poistnému bolo vyššie ako malo správne poistnomatematically byť. Vznikom tejto právnej skutočnosti došlo k zániku poistenia minimálne v časti poistného plnenia, ktoré vo vzťahu k dohodnutému poistnému bolo vyššie ako správne poistnomatematically malo byť.

Poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 169/96 z 20.3.1997 (R 109/98), podľa ktorého zmena zákona môže mať za následok stav, že pôvodne dohodnuté plnenie sa stane nemožným, pričom táto nemožnosť plnenia má objektívny charakter spočívajúci v zmene právneho predpisu uskutočnenej po vzniku záväzku a v dôsledku dodatočnej nemožnosti plnenia povinnosť dlžníka preto zanikla a zanikol aj záväzkový vzťah medzi účastníkmi konania. Podľa odvolateľa citované rozhodnutie jednoznačne pripúšťa možnosť pôsobenia neskoršej zmeny právneho predpisu na skôr vzniknutý právny vzťah, a to aj v podobe zániku tohto právneho vzťahu v dôsledku uskutočnenej zmeny zákona. Poukazuje tiež na prechodné ustanovenie (§67 ZOP), ktoré jednoznačne zakotvuje stav, že v prípade, ak došlo k zmene ustanovení tohto zákona, má to vplyv aj na právne vzťahy vzniknuté pred jeho účinnosťou, pričom tieto právne vzťahy sa spravujú už týmto novým zákonom. Je toho názoru, že žalobcovi pred účinnosťou zákona č. 186/2004 Z. z. nevznikli žiadne nároky z poistnoprávneho vzťahu, poisťná zmluva žalobcu plne spadá do režimu ustanovenia §67 ZOP a spravuje sa ustanoveniami tohto zákona, pričom od účinnosti tohto zákona, poistné aj v tejto poisťnej zmluve musí byť určené v súlade s §31a ZOP. V prípade žalobcu bolo preukázané, že tomu tak nie je a pokiaľ nedošlo k dohode o zmene obsahu zmluvy, v tomto smere tento nový právny stav zakladá následnú právnu a objektívnu nemožnosť plnenia ako plnenia nedovoleného, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi. Vychádzajúc z uvedených skutočností je toho názoru, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolateľ ďalej namieta, že žalobca na požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem, jeho právne postavenie nie je neisté a ani vyhovením žalobe sa na jeho právnom a faktickom postavení nič nezmení. Jedinou spornou otázkou je, či žalobca dostane poistné plnenie v prípade vzniku poisťnej udalosti alebo nie, pričom naliehavý právny záujem žalobcu na zodpovedaní tejto otázky nastane až v okamihu vzniku poisťnej udalosti, pretože až vtedy v prípade neposkytnutia plnenia zo strany žalovaného sa právne postavenie žalobcu stane neistým. Súdu tiež vytýka, že nesprávne pochopil a vykladal argumenty odvolateľa, keď napriek jeho jednoznačným písomným aj ústnym vyjadreniam o dodatočnej právnej a objektívnej nemožnosti plnenia majúcej za následok zánik tohto právneho vzťahu, v odôvodnení svojho rozsudku konštatuje, že odvolateľ objektívnu nemožnosť plnenia ani netvrdil, ba

čo viac, v absolútnom rozpore so skutočnosťou konštatoval, že žalovaný argumentoval subjektívnou nemožnosťou plnenia z dôvodov na jeho strane. Vytýka mu tak, že nedostatočne sa vysporiadal s tvrdenou a preukázanou dodatočnou právnou a objektívnou nemožnosťou plnenia na strane žalovaného spočívajúcou v nemožnosti zotrvať v právnom vzťahu, obsah ktorého bez jeho zavinenia je v priamom rozpore so zákonom o poisťovníctve, čo bolo konštatované aj orgánom dohľadu a že zotrvanie v tomto vzťahu bez jeho zmeny by preňho znamenalo postupovať v rozpore so zákonom a zároveň vystavenie sa riziku sankcií. Plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom nepovažuje za plnenie za sťažených podmienok, ale považuje ho za plnenie zakázané, teda právne nemožné. Tvrdí, že nesprávnym rozhodnutím Ministerstva financií SR, ktoré v roku 1995 schválilo nesprávne určené poistné pri produkte UDP-K, ktoré nebolo vypočítané v súlade s poistnomatematickými metódami, bol uvedený do omylu v tom, že poistný produkt UDP-K schválený štátom určenou autoritou nemá nedostatky a že ho môže ponúkať. Náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným rozhodnutím si žalovaný uplatňuje v samostatnom konaní proti Slovenskej republike a Ministerstvu financií SR, ale v prípade trvajúcich poistných zmlúv bol nútený prijať opatrenia na nápravu v rozpore so zákonom určeného poistného, ktoré nemožno odstrániť inak, ako jeho správnym výpočtom. Podľa odvolateľa jedine týmto spôsobom možno poistnú zmluvu zosúladiť s §35 ods. 1 ZOP, čo v spojitosti s jeho povinnosťou dať svoje právne pomery do súladu s novým právnym stavom a podriadením aj doterajších právnych vzťahov pod pravidlá nového zákona spôsobilo vznik následnej právnej a objektívnej nemožnosti plnenia, v dôsledku čoho povinnosť dlžníka plniť v rozsahu nemožnosti plnenia zanikla. Z pohľadu odvolateľa rozsudok súdu prvého stupňa mu autoritatívne ukladá, aby konal niečo, čo zákon zakazuje, keď ho núti bez zmien zotrvať v právnom vzťahu, ktorého obsah je v rozpore so zákonom, pričom tento rozpor je aj sankcionovaný zo strany orgánu dohľadu, čím je priamo ohrozená jeho samotná existencia. Takúto požiadavku kladenú na žalovaného rozsudkom súdu považuje za požiadavku v priamom a hrubom rozpore s Ústavou, s jej článkom 1 ods. 1 a článkom 2 ods. 3 a rovnako aj v rozpore s článkom 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd.

Napokon súdu prvého stupňa vytýka, že sa nezaoberal ani nijak nevysporiadal s ďalšou právnou argumentáciou žalovaného - nijako sa nevyjadril k ním predkladaným listinným dôkazom, ktoré bez náležitého odôvodnenia ani nevykonal, pričom ich vykonaním mohol dospieť aj k záveru o čiastočnej neplatnosti posudzovanej poistnej zmluvy v tej časti, ktorá bola dohodnutá v rozpore s povinnosťou poistnomatematicky správne vypočítať poistné. Tiež mu vytýka, že nevykonal dokazovanie výsluchom zamestnanca žalovaného, čím neúplne zistil skutkový stav, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň postupom súdu žalovanému odňal možnosť konať pred súdom.

Zo všetkých týchto dôvodov navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v zmysle §220 OSP zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol, prípadne, aby rozsudok podľa §221 ods. 1 a 2 OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V prípade, že odvolací súd napadnutý rozsudok zmení, uplatňuje si náhradu trov konania.

Zároveň s odvolaním žalovaný podáva aj návrh na prerušenie konania podľa §109 ods. 1 písm. c) OSP a predloženie predbežnej otázky na rozhodnutie Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev podľa článku 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „ZES“), ktorý odôvodnil skutkovými okolnosťami smerujúcimi k podobným výsledkom, ako boli popísané vo vzťahu k návrhu na postúpenie návrhu Ústavnému súdu SR na zaujatie stanoviska a tým, že je potreba rozhodnutia Súdnemu dvoru o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú výkladu ZES ako nevyhnutného predpokladu na vydanie rozsudku vnútroštátneho súdu v právnej veci, ktorá je predmetom tohto konania. Súdnemu dvoru ES navrhuje predložiť prejudiciálne otázky v nasledujúcom znení: 1/ môže sa článok 105 a článok 109 ZES a článok 14 bod 14.1 a bod 14.3 a článok 25 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk vykladať tak, že z vykonávania dohľadu nad poisťovacími podnikmi (poisťovňami) sú národné centrálné banky vylúčené? a 2/ môže sa článok 14 bod 14.4 Štatútu Európskeho systému centrálnych bánk vykladať tak, že národné centrálné banky môžu vykonávať aj funkciu dohľadu nad poisťovacími podnikmi (poisťovňami)?

Daným procesným návrhom na prerušenie konania sa snaží dospieť k riešeniu a odstráneniu skutočnej príčiny sporu a odstrániť tak možnú spornosť vzniknutú medzi účastníkmi a v konečnom dôsledku tak vyriešiť spor, pričom otázka zistenia správneho výkladu aplikácie komunitárneho práva vo vzťahu k právnej veci prejednávanej v tomto konaní pred vnútroštátnym súdom sa dotýka čl. 105 ods. 5 a 6 ZES a čl. 14 bod 14.1, 14.3 a 14.4 a čl. 25 bod 25.1 a 25.2 štatútu Európskeho systému centrálnych bánk. Podľa jeho názoru dohľad nad poisťovacími podnikmi vykonávaný Centrálnou bankou členského štátu

Európskej únie je v rozpore s úlohami centrálnych bánk tak, ako ich vytyčuje ZES a štatút a výkon dohľadu Centrálnymi bankami členských štátov EÚ (v prípade SR Národnou bankou Slovenska) je v rozpore so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva a Štatútom Európskeho systému Centrálnych bánk ako primárnych premeňov komunitárneho práva, ktoré v zmysle čl. 7 ods. 2, 4 a 5 a čl. 154c Ústavy SR majú prednosť pred zákonmi SR a dohľad Centrálnych bánk členských štátov nad poisťovňami je zároveň týmito primárnymi prameňmi komunitárneho práva vylúčený. Zdôraznil, že vnútroštátny orgán najneskôr v poslednom stupni s prejudiciálnou otázkou je povinný obrátiť sa na Súdny dvor ES a o návrhu účastníka na prerušenie konania z dôvodu predloženia predbežnej otázky Súdnemu dvoru ES je povinný rozhodnúť, pričom ak nedôjde k predloženiu predbežnej otázky Súdnemu dvoru ES najneskôr súdom, proti rozhodnutiu ktorého podľa vnútroštátneho práva členského štátu nie je prípustný opravný prostriedok, dochádza k porušeniu ústavného práva účastníka na prístup k súdu, postupu a rozhodovania všeobecného súdu a zároveň sa vynára aj závažná otázka zodpovednosti Slovenskej republiky za porušenie ZES postupom a rozhodovaním vnútroštátneho súdu.

Žalobca nevyužil svoje právo vyjadriť sa k odvolaniu.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania a po zistení, že odvolanie bolo podané na to oprávneným účastníkom konania (§201, 202 a 204 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z §212 ods. 1 a 3 OSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť a že je potrebné zamietnuť procesný návrh žalovaného na prerušenie konania podľa §109 ods. 1 písm. c) OSP, o ktorom po meritórnom rozhodnutí na súde prvého stupňa rozhoduje odvolací súd. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 29. októbra 2013 o 9,10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku od 15.10.2013 boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle §156 ods. 1 a 3 OSP.

Žalovaný odvolanie doplnil podaniami z 20.8.2012 a 24.8.2012, na ktoré však odvolací súd nemohol prihliadať vzhľadom na §205 ods. 3 OSP, v zmysle ktorého rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania žalovaný môže rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie, ktorá v danom prípade uplynula dňom 9.11.2011. Pokiaľ však v týchto podaniach namieta postup súdu z hľadiska nedodržania procesnoprávných predpisov, odvolací súd z úradnej moci je povinný skúmať (§212 ods. 3 OSP) či v konaní nedošlo k takej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z týchto dôvodov odvolací súd konanie na súde prvého stupňa podrobil aj takémuto prieskumu, pričom dospel k záveru, že k tvrdeným vadám v konaní nedošlo, pretože súd prvého stupňa pri vedení konania postupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Z obsahu zápisnice o pojednávaní vyplýva, že súd na pojednávaní konanom dňa 13.9.2011 postupoval v súlade s §118 ods. 2 OSP, dal priestor účastníkom konania, aby zhrnuli svoje vyjadrenia, oboznámil obsah vykonaného dokazovania. Oboznámil i obsah listinných dôkazov ich doslovným prečítaním, pričom postupoval podľa §129 ods. 1 OSP. Použil síce formuláciu o oboznámení obsahu spisu, nejde však o také procesné pochybenie, ktoré by malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Účastníci v priebehu konania mali možnosť vyjadriť sa ku všetkým relevantným skutočnostiam do rozhodnutia vo veci samej, na pojednávaní dňa 13.9.2011 využili svoje právo zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Súd prvého stupňa preto pri vedení pojednávania postupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a oboznámil zákonným spôsobom aj obsah listinných dôkazov obsiahnutých v spise, z ktorých pri rozhodnutí vo veci samej vychádzal. Odvolacie námietky žalovaného, ktorými vytyka postup súdu prvého stupňa pri vedení konania, nie sú preto dôvodné.

V súvislosti s touto námietkou odvolateľa odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že rozhodnutie súdu prvého stupňa naviac spĺňa i požiadavku predvídateľnosti, nie je prekvapivým, keďže až na osobu žalobcu odlišná, ale inak skutkovo i právne totožná situácia k 13.9.2011 vo viacerých súdnych konaniach na Okresnom súde Košice I odvolacím súdom bola právoplatne (v prospech žalujúcej strany) vyriešená (napr. sp. zn. 1 Co 335/2011, 1 Co 371/2011, 3 Co 353/2011, 5 Co 269/2011, 6 Co 35/2011, 6 Co 241/2011 a ďalšie). Princíp právnej istoty je požiadavkou, aby obdobné situácie boli právne posudzované rovnakým spôsobom. Je daná teda požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď. Taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je diskriminačný. Odvolací súd v tu posudzovanej veci nezistil žiadne skutkové ani právne okolnosti, pre ktoré by sa mal odchyliť od skutkových a právnych záverov vyslovených v uvedených rozsudkoch.

Odvolačný súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa ako aj s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov a prednesov účastníkov vyplynuli a vykonané dôkazy správne a úplne vyhodnotil v súlade s §132 a nasl. OSP. Nárok právne posúdil podľa správnych ustanovení právnych predpisov, ktoré aj správne vyložil a aplikoval na zistený skutkový stav a vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov a trvaní poisťného vzťahu medzi účastníkmi založeného platne uzavretej poisťnej zmluvy č. 5114300012 z 29.12.1998. Dospel k správnej závere aj v otázke preukázania naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení platnosti uzavretej zmluvy a trvania poisťného vzťahu z nej, existenciu ktorej žalovaný spochybňuje tvrdením, že zmluva mala zaniknúť v dôsledku dodatočnej nemožnosti plnenia spôsobenej zmenou právneho predpisu a predčasným zrušením poisťnej zmluvy, v dôsledku čoho dohodnutú poisťnú ochranu žalovaný odmietol žalobcovi ďalej poskytnúť, čo mu dal na vedomie písomným oznámením o zániku poisťovania z 23.6.2008. Za týchto okolností v danom prípade je nepochybné, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže rozhodnutím súdu o určovacej žalobe sa odstráni stav právnej neistoty v jeho právnom postavení a v právnom vzťahu vyplývajúcom z uzavretej platnej poisťnej zmluvy. Túto otázku súd prvého stupňa posúdil v súlade so zásadami ustálenými v súdnej praxi, podľa ktorých naliehavý právny záujem je daný predovšetkým tam, kde bez tohto určenia právo žalobcu by bolo ohrozené alebo jeho právne postavenie by sa stalo neistým, pričom určovacia žaloba je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky znamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva a ak v porovnaní s existujúcim stavom právne postavenie žalobcu určením sa zlepšuje a uspokojivo sa odstraňuje jeho neistota v danom právnom vzťahu.

Skutočnosti a námietky žalovaného uvedené v odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani správnosť skutkových, či právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvého stupňa, preto odvolanie žalovaného z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov podľa §205 ods. 2 písm. a), c), d) a f) OSP nemožno považovať za opodstatnené. Žalovaný v odvolaní opakovane namieta okolnosti, s ktorými sa súd prvého stupňa náležite a správne vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku a ktoré nijako nespochybňujú správnosť záveru, že k zániku poisťovania z poisťnej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi 29.12.1998 v posudzovanom prípade nedošlo z dôvodu predpokladaného dohodou zmluvných strán v poisťnej zmluve a všeobecných poisťných podmienkach pre životné poisťovanie žalovaného, ani zo žiadneho zákonného dôvodu, preto zrušenie poisťnej zmluvy zo strany žalovaného je neplatné a poisťný vzťah medzi účastníkmi vyplývajúci z tejto platnej zmluvy naďalej trvá. Hoci vo výroku rozsudku súd prvého stupňa posudzovanú zmluvu označil nesprávnym dátumom jej uzavretia (5.1.1999) a v tej súvislosti odvolateľ sa snažil navodiť dojem, že ide o poisťnú zmluvu, ktorá žalobcovi neprípustne zaručovala poisťné krytie aj za obdobie spadajúce pred uzavretie samotnej poisťnej zmluvy, vychádzajúc z obsahu spisu niet pochybností o tom, že predmetom konania je určenie platnosti a trvania zmluvy účastníkmi konania uzavretej dňa 28.12.1998, pričom túto skutočnosť nespochybňoval ani žalovaný. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď uvedenú zrejmu nesprávnosť opravil (§164 OSP).

Podstatou odvolacích námietok žalovaného je tvrdenie o zániku jeho povinnosti plniť v dôsledku objektívnej nemožnosti plnenia, ktorá bola vyvolaná postupom kontrolného orgánu (Národnej banky Slovenska) pri výkone kontroly nad žalovaným ako subjektom poisťovníctva v roku 2007, teda nezávisle od jeho vôle tretím subjektom ako orgánom verejnej moci. S touto obranou žalovaného sa dôsledne zaoberal súd prvého stupňa pri rozhodovaní vo veci a s jeho záverom, že v danom prípade zánik záväzku v dôsledku §575 Obč. zák. pre dodatočnú nemožnosť plnenia nenastal z dôvodov ako sú podrobne, precízne a logicky uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Výsledok kontroly Národnej banky Slovenska nespôsobuje nemožnosť plniť z poisťnej zmluvy, pretože žalovaný prípadnú nedostatočnú výšku technických rezerv na životné poisťovanie môže vykryť aj inými spôsobmi ako len zmenou poisťných zmlúv, ktoré síce navrhol žalobcovi, tento ich však odmietol. Pokiaľ fakticky a právne záväzok je splniteľný, sťaženie podmienok plnenia, resp. to, že možno plniť s väčšími nákladmi, nemá za následok zánik záväzku (§575 ods. 2 Obč. zák.). Pokiaľ žalovaný argumentuje poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 169/1996 (R 109/1998), je to nenáležité, pretože daný rozsudok riešil inú právnu situáciu, a uvedený judikát preto nie je možné aplikovať na posudzovaný prípad. Daný rozsudok sa vzťahuje na tú právnu situáciu, keď kupujúci na základe zmluvy predávajúcemu zaplatil za budúce akcie určené na predaj, ktoré však v dôsledku zmeny

právneho predpisu (zákonom č. 190/1995 Z. z.), ktorým došlo k zmene formy privatizácie, nemohol nadobudnúť, plnenie predávajúceho sa tým stalo nemožným, a preto jeho povinnosť podľa §575 ods. 1 Obč. zák. zanikla a tým došlo k zániku záväzkového vzťahu. So zreteľom na to, že peňažné plnenie z posudzovanej poisťnej zmluvy nie je vylúčené, resp. zakázané právnym predpisom, na ktorý odkazuje žalovaný (zákonom č. 95/2002 Z. z.), v posudzovanej veci z tohto hľadiska nejde o nemožné plnenie.

Žalovaný v priebehu celého konania argumentuje predovšetkým tým, že v dôsledku zmeny zákonov č. 95/2002 Z. z. a 747/2004 Z. z. v sídle žalovaného bol Národnou bankou Slovenska, útvarom dohľadu nad poisťovníctvom vykonaný dohľad, zo záverov ktorého vyplýva, že kalkulačné vzorce žalovaného nie sú v súlade s poistnomatematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa žalovaný zaväzuje plniť v prípade vzniku poisťnej udalosti. Žalovanému bolo zároveň uložené prijať a splniť opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov v termíne do 30.4.2008. Z týchto záverov potom žalovaný vyvodil svoje právo jednostranne zmeniť zmluvný vzťah. Argumentoval, že skutkové okolnosti prípadu spočívajúce v podstatnej zmene prostredia, v ktorom bolo poistenie poskytované, sú tak špecifické a nepredvídateľné, že je na nich potrebné prihliadnúť ako na právnu nemožnosť plnenia. Potreba odstrániť rozpor medzi obsahom poisťnej zmluvy a všeobecne záväzným právnym predpisom u žalovaného vyvolala snahu o zosúladienie obsahu poisťnej zmluvy s právnym predpisom z oblasti verejného práva, preto žalovaný sa cítil byť nútený nepokračovať v poisťnom vzťahu.

Odvolací súd konštatuje, že je správny záver súdu prvého stupňa o tom, že k ukončeniu poisťnej zmluvy riadnym a zákonným spôsobom nedošlo a že poisťný vzťah aj po oznámení zániku poistenia trvá. Vzťah z poisťnej zmluvy je vzťahom súkromnoprávnym a je upravený predpismi súkromného práva, predovšetkým Občianskych zákonníkom. Poistnou zmluvou sa poisťiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a osoba, ktorá s poisťiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné (§788 ods. 1 Obč. zák.). Vzťahy v poisťovníctve sú okrem toho upravené predpismi verejného práva, predovšetkým zákonom č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve, ktorý upravuje najmä vzťahy súvisiace so vznikom, organizáciou, riadením, vykonávaním činnosti a zánikom poisťovní a zaisťovní ako aj výkon dohľadu. Tento zákon je účinný od 15.2.2008. Predtým verejnoprávne vzťahy v poisťovníctve upravoval zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov. Pre právne normy súkromného práva predovšetkým platí to, že právne subjekty tu majú rovné postavenie (platí tu princíp ekvivalencie), naopak vo verejnom práve je jeden subjekt práva podriadený druhému, ktorý v právnom vzťahu vystupuje ako silnejší (princíp subordinácie). Obidva subsystemy práva sú založené na rozdielnych zásadách a princípoch. Medzi základné zásady súkromného práva patrí okrem iného zásada individuálnej autonómie, zásada, že je dovolené všetko, čo nie je zákonom zakázané, zásada pacta sunt servanda a zásada dispozitívnej právnej úpravy. Pre občianskoprávne vzťahy platí, že ich subjekty majú vo vzájomnom vzťahu rovnaké postavenie (§2 ods. 2 Obč. zák.). To znamená, že jeden z účastníkov vzťahu nemôže jednostranným úkonom alebo rozhodnutím založiť povinnosť druhého účastníka vo vzťahu a v rámci tohto vzťahu nemôže autoritatívne vynucovať splnenie povinnosti druhého subjektu. Pokiaľ sa subjekty občianskoprávných vzťahov nedohodnú na svojich subjektívnych právach a právnych povinnostiach, môže byť splnenie takejto povinnosti vynútené mocensky iba prostredníctvom orgánu štátu, ktorý je splnomocnený poskytovať požadovanú právnu ochranu.

Pritom je nesprávny právny názor žalovaného, že existujúce občianskoprávne vzťahy môže ovplyvniť skutočnosť, že rozhodnutím štátneho orgánu vykonávajúceho právomoc podľa predpisov verejného práva, poisťovateľovi bola uložená určitá povinnosť. Zmena obsahu občianskoprávneho vzťahu môže byť vykonaná výlučne na základe predpisov súkromného práva a spôsobom, ktorý si účastníci dohodli alebo ktorý upravuje zákon. Odvolací súd preto konštatuje, že ak štátny orgán v rámci výkonu oprávnení vyplývajúcich z verejnoprávných predpisov žalovanému uložil povinnosť zosúladiť kalkulačné vzorce tak, aby zohľadnili všetky záväzky voči poisteným, bez ďalšieho to nemá vplyv na už uzavreté poisťné zmluvy.

Odvolací súd konštatuje, že nedošlo k vzniku právnej skutočnosti, ktorá by znamenala zánik poistného vzťahu. Neprijatie návrhu na zmenu poisťných podmienok nie je a nemôže byť okolnosťou, ktorá by spôsobila právo jednostranného ukončenia poistného vzťahu. Rovnako odvolací súd nepovažuje za relevantnú námietku žalovaného, že došlo ku vzniku právnej nemožnosti plnenia a že zotrvanie v právnom vzťahu vychádzajúceho z nesprávnych matematickopoistných modelov je v rozpore so

zákonom a Ústavou SR. Žalovaným tvrdené skutočnosti o nemožnosti plnenia sú subjektívnymi (ekonomickými) dôvodmi na jeho strane a nepredstavujú objektívnu (všeobecnú) nemožnosť plnenia nezávislú na osobe dlžníka ani na jeho vôli, ktorá by bola právnym dôvodom zániku dlžníkovej povinnosti svoj záväzok splniť v zmysle §575 Obč. zák. Dôsledky opatrenia Národnej banky Slovenska týkajúce sa prepočtu poisťného produktu UDP-K a zmeny zákona o poisťovníctve, ku ktorej došlo po uzavretí zmluvy o poistení žalovaný nesprávne premietol do záväzkovoprávneho vzťahu so žalobcom a predčasne jednostranne zrušil poisťnú zmluvu aj napriek tomu, že mal viaceré možnosti ako sa vysporiadať s daným stavom a zisteným porušením zákona, avšak ako podnikateľský subjekt v záujme svojho zisku k nim nepristúpil a situáciu riešil protiprávnym postupom jednostranným (predčasným) zrušením poisťnej zmluvy, keďže žalobca nesúhlasil s navrhnutou zmenou poisťných podmienok. V danom prípade záväzok žalovaného vyplývajúci z uzavretej poisťnej zmluvy bol a je fakticky a právne splniteľný, aj keď za sťažených podmienok a s väčšími ekonomickými nákladmi, s akými žalovaný kalkuloval v čase uzavretia poisťnej zmluvy, v dôsledku čoho by nedosiahol predpokladaný zisk. Tieto skutočnosti však nemajú za následok zánik záväzku v zmysle §575 ods. 1 a 2 Obč. zák. Samotný poisťný produkt ani právny vzťah uzavretej poisťnej zmluvy sa nedostal do rozporu so zákonom č. 95/2002 Z. z. a výplata poisťného plnenia podľa podmienok dohodnutých v poisťnej zmluve nie je v rozpore s týmto zákonom ani so žiadnym právnym predpisom týkajúcim sa poistenia, pretože zákon plnenie z poisťnej zmluvy nezakazoval. Problémom sa stala len nedostatočná finančná rezerva poisťovne, čo je však dôvod ekonomický, a nie právny. Preto súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru, že nejde o žalovaným tvrdenú objektívnu nemožnosť plnenia, ktorá by bola právnym dôvodom zániku záväzku žalovaného z uzavretej platnej poisťnej zmluvy v zmysle §575 ods. 1 a 2 Obč. zák. Odvolateľ v tejto otázke prijaté závery súdu prvého stupňa vyjadrené slovami „objektívnu nemožnosť plnenia odporca ani netvrdil, naopak tvrdil existenciu subjektívnej nemožnosti plnenia z dôvodov na jeho strane“ vníma ako nesprávne pochopenie a výklad jeho argumentov. Objektívne vzaté však nemá na to dôvod. Súd prvého stupňa sa podrobne zaoberal tvrdením žalovaného o následnej právnej a objektívnej nemožnosti plnenia z posudzovanej zmluvy, tieto posúdil podľa ich obsahu a dospel k záveru, že nesvedčia pre objektívnu, ale naopak, iba pre subjektívnu nemožnosť plnenia, t. j. plnenie ako také sa nestalo nemožným, len z hospodárskeho, ekonomického hľadiska sa pre žalovaného stalo sťaženým, spojeným s vyššími finančnými nákladmi, než aké predpokladal v čase uzavretia zmluvy. Súd prvého stupňa túto okolnosť na strane žalovaného vyhodnotil správne a v súlade so zákonom, keď uzavrel, že takáto nemožnosť plnenia v zmysle §575 ods. 2 Obč. zák. nemá za následok zánik povinnosti žalovaného plniť z danej zmluvy (§575 ods. 1 Obč. zák.).

Odvolanie žalovaného nie je opodstatnené ani z hľadísk odvolacích dôvodov podľa §205 ods. 2 písm. a) a c) OSP, v rámci ktorých žalovaný nedôvodne vytyka súdu prvého stupňa, že nevykonal ním navrhnutý dôkaz výsluchom jeho zamestnanca W. W. Š. ako svedka a že sa neoboznámil obsah správneho spisu obsahujúcim rozhodnutie Ministerstva financií SR z 30.5.1995, ktoré dôkazy podľa jeho názoru boli potrebné pre úplné a správne zistenie skutkového stavu a že týmto postupom súdu mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom. Posúdenie návrhu účastníka konania na vykonanie dokazovania a rozhodnutia, ktoré dôkazy budú vykonané, je vecou súdu (§120 ods. 1 OSP), a nie účastníka konania, pričom nie je potrebné vykonávať dôkazy, ktoré nie sú významné pre rozhodnutie o prejednávanej veci. Neúplnosť zistenia skutkového stavu je daná vtedy, ak súd nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť, avšak iba samotná okolnosť, že súd nevykonal dôkaz účastníkmi navrhnutý, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom podľa §205 ods. 2 písm. c) OSP. Dôkazy navrhnuté žalovaným neboli spôsobilé preukázať žiadnu právne významnú skutočnosť, preto ich vykonanie pre úplné zistenie skutkového stavu a rozhodnutie v prejednávanej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo potrebné.

Ostatné námietky žalovaného uvedené v odvolaní nemajú pre rozhodnutie v prejednávanej veci žiadny právny význam, preto k nim nebolo potrebné zaujímať stanovisko. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok podľa §219 ods. 1 a 2 OSP ako vecne správny.

Keďže náhrada trov konania je kogentne upravená v ustanoveniach §142 až 150 OSP, pričom v zmysle §206 ods. 2 OSP odvolaním je dotknutý aj závislý výrok o trovách konania, odvolací súd preskúmal aj celý výrok o trovách konania. Dospel k záveru, že súd prvého stupňa pochybil, pokiaľ žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu zastúpenia a za režijný paušál s týmto úkonom spojený ako keby boli vykonané v roku 2009. Za ďalšie 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2009 a 2011 ju priznal správne. Odvolací súd z plnomocenstva založeného na č. I. 3 spisu zistil, že k prevzatíu a

príprave zastúpenia žalobcu Mgr. Miroslavom Černým došlo 18.6.2008. Vzhľadom na predmet konania základnou sadzbou tarifnej odmeny je jedna trinástina výpočtového základu (§11 ods. 1 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z.; ďalej len „vyhláška“). Výpočtový základ za rok 2008 bol 19 045 Sk, po prepočte konverzným kurzom na menu euro 632,18 €, preto jedna trinástina z tejto sumy je 48,63 €. Keďže režijný paušál je stanovený v súlade s §16 ods. 3 vyhlášky ako jedna stotina výpočtového základu, na rok 2008 ide o čiastku 190 Sk (6,31 €).

V posudzovanej veci účelné trovy žalobcu preto spočívajú v 3 úkonoch právnej služby, za ktoré patrí odmena a režijný paušál nasledovne. Prevzatie a príprava zastúpenia z 18.6.2008: 48,63 € + 6,31 €, podanie žaloby na súd z 12.6.2009: 53,49 € + 6,95 € a konanie pred súdom 13.9.2011: 57 € + 7,41 €, t.j. spolu 179,79 €.

Zo zhora uvedených dôvodov odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok vo výroku o trovách konania tak, ako to vyplýva z enunciatu tohto rozsudku (§220 OSP).

V odvolacom konaní žalobca mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, preto podľa §224 ods. 1 v spojení s §142 ods. 3 OSP mu patrí plná náhrada trov odvolacieho konania. Keďže o povinnosti nahradit' trovy konania súd rozhoduje len na návrh (§151 ods. 1 OSP) spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, pričom v posudzovanej veci žalobca, ktorému v zmysle §142 ods. 3 OSP prislúcha náhrada trov odvolacieho konania, nenavrhol, aby sa rozhodovalo aj o tejto povinnosti (k odvolaniu sa nevyjadril, trovy v odvolacom konaní mu preukázane nevznikli), odvolací súd mu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa §109 ods. 1 písm. c) OSP súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločností o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Odvolací súd návrh žalovaného na prerušenie konania podľa citovaného ustanovenia ako nedôvodný zamietol. Pre posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu v prejednávanej veci totiž nie je rozhodujúce ani potrebné zodpovedanie prejudiciálnych otázok formulovaných v návrhu na prerušenie konania týkajúcich sa vykonávania dohľadu Národnou bankou Slovenska nad poisťovacími podnikmi (poisťovňami) a výkladu komunitárneho práva vo vzťahu k namietaným normám verejného práva, ktoré v právnom vzťahu medzi účastníkmi nie sú aplikovateľné a relevantné na rozhodnutie o predmete konania.

Uznesením z 23.1.2012 č. k. 11 C 219/2009 - 292 súd prvého stupňa žalovanému vyrubil súdny poplatok z návrhu na začatie konania (zo žaloby) v sume 99,50 € a uložil mu povinnosť zaplatiť ho na účet konajúceho okresného súdu do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Pri tomto svojom rozhodnutí vychádzal z §4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého žalobca ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva je od poplatku oslobodený, a preto postupujúc podľa §2 ods. 2 citovaného zákona o súdnych poplatkoch žalovaného, ktorý nie je oslobodený od poplatku, zaviazal k povinnosti zaplatiť súdny poplatok v sume 99,50 €.

Proti tomuto uzneseniu žalovaný včas podal odvolanie z dôvodov podľa §205 ods. 2 písm. a) a f) OSP a navrhuje, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil. Je toho názoru, že súd prvého stupňa nesprávne interpretoval a nesprávne aplikoval ustanovenie §4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb., keďže v tomto konaní žalobca sa nedomáhal ochrany svojich práv podľa osobitného predpisu (zákon o ochrane spotrebiteľa), ktorý by zakotvoval práva spotrebiteľa, resp. ktorý by bol adresovaný osobitne spotrebiteľom na ochranu ich práv, ale domáhal sa určenia neplatnosti právnych úkonov a platnosti zmluvy v zmysle §80 písm. c) OSP. Keďže z tohto dôvodu žalobca pre toto konanie nebol oslobodený od súdnych poplatkov, odvolateľ namieta, že preto nie je možné žalovaného zaviazat' ho na zaplatenie súdneho poplatku zo žaloby s odvolaním sa na §2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.

Odvolací súd preskúmal aj toto uznesenie a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie o poplatkovej povinnosti žalovaného je vecne správne, preto ho podľa §219 ods. 1 OSP potvrdil.

V tomto konaní žalobca sa domáhal ochrany svojho práva zo zmluvného vzťahu, ktorý má všetky znaky vzťahu spotrebiteľského v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Išlo teda o konanie o určovacej žalobe majúcej svoj základ v spotrebiteľskej zmluve, ktorú žalobca ako poistený uzavrel so žalovaným ako poisťiteľom. Pritom určovaciu žalobu bol nútený podať z dôvodu, že poisťiteľ bez

zákonného či zmluvného oprávnenia jednostranne zrušil zmluvu, v čom žalobca ako spotrebiteľ videl porušenie jednej zo základných zásad súkromného práva a tiež porušenie zmluvného práva spotrebiteľa na plnenie od dlžníka (dodávateľa). V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd právne uzatvára, že na žalobcu sa vzťahuje oslobodenie od súdneho poplatku v zmysle §4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb., lebo v posudzovanej veci išlo o konanie o žalobe majúcej svoj základ v spotrebiteľskej zmluve, v ktorom žalobca ako spotrebiteľ sa domáhal ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu. Keďže v danom prípade sa na úspešného žalobcu vzťahuje oslobodenie od súdnych poplatkov v zmysle §4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb., súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom (§2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.), keď žalovaného, ktorý od poplatku nie je oslobodený, zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku zo žaloby, pričom aj výšku tohto súdneho poplatku určil v súlade so zákonom [položka 1b) sadzobníka súdnych poplatkov].

Výsledok hlasovania senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.